

UZASADNIENIE

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od S. K. kwoty 13.967,90 zł wraz z odsetkami ustawowymi w związku z opóźnieniem w terminie zapłaty poszczególnych należności składających się na wskazaną sumę. Na uzasadnienie powództwa powódka wskazała, że wynajęła K. J. lokal użytkowy w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą. Po śmierci najemcy prowadzenie działalności przejął pozwany, który korzystał z lokalu powódki. Na dochodzoną kwotę składa się czynsz najmu oraz opłaty związane z korzystaniem z lokalu.

S. K. wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany kwestionował fakt przejścia przedsiębiorstwa prowadzonego przez K. J. lecz przyznał, że ponosi odpowiedzialność za jego zobowiązania jako jedyny jego spadkobierca. Pozwany powołał się na ograniczenie odpowiedzialności wynikające z nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza oraz brak aktywów w majątku spadkowym.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 września 2016 r., Sąd Rejonowy w Pabianicach (dalej: „Sąd I instancji”), w sprawie o sygn. akt I C 1148/15:

1) zasądził od pozwanego S. K. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 13.967,90 zł. wraz z odsetkami:

a) ustawowymi od kwot:

- 87,02 zł. od dnia 4 czerwca 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 9.125,80 zł. od dnia 18 lipca 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.
- 31,94 zł. od dnia 7 sierpnia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 51,93 zł. od dnia 7 sierpnia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 137,59 zł. od dnia 7 sierpnia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 97,15 zł. od dnia 14 sierpnia 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 3.581,88 zł. od dnia 5 września 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 497,39 zł. od dnia 5 września 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 46,01 zł. od dnia 5 września 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,
- 311,19 zł. od dnia 19 października 2013r. do dnia 31 grudnia 2015r.,

b) ustawowymi za opóźnienie od kwoty 13.967,90 zł. od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty,

2) zasądził od pozwanego S. K. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. kwotę 3.116 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.417 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji oparł wyrok na następujących ustaleniach faktycznych:

K. J. prowadził działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży detalicznej mięsa i wyrobów z mięsa - w lokalu użytkowym położonym w Ł. przy ul. (...). K. J. podnajmował od (...) sp. z o.o. wskazany lokal oraz jego wyposażenie służące do prowadzenia sklepu. Czynsz najmu strony ustaliły na kwotę 10.000 zł. netto. K. J. zobowiązał się również do ponoszenia kosztów związanych z korzystaniem z lokalu – energii elektrycznej, wody, centralnego ogrzewania,

kanalizacji, dostępu do sieci teleinformatycznej – na podstawie refaktur wystawionych przez powódkę. K. J. zmarł w dniu 17 lipca 2013 r. a spadek po nim nabył w całości S. K. z dobrodziejstwem inwentarza. W dniu śmierci K. J., pozwany ustalił z przedstawicielem powódki J. R. (1), że będzie w tym samym lokalu prowadził sklep korzystając również z jego wyposażenia. W dniu 18 lipca 2013r. pozwany zarejestrował działalność gospodarczą i zaczął prowadzić sklep. S. K. korzystał z lokalu i jego wyposażenia do dnia 23 lipca 2016 r.. Czynsz najmu za okres do dnia zgonu K. J. oraz koszty korzystania przez niego z mediów - w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej – wyniosły 11.012,23 zł. Czynsz najmu oraz koszty korzystania z mediów za okres prowadzenia przez pozwanego sklepu w przedmiotowym lokalu wyniosły 2.955,67 zł.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (dalej: „Sąd Rejonowy”) wyrokiem z dnia 22 czerwca 2016 r., sygn. akt XIII GC 1977/15, zasądził świadczenie pieniężne od S. K. na rzecz Zakładu (...) spółki jawnej w S.. Rozstrzygnięcie to sąd oparł na ustaleniu m.in. faktu przejęcia przez pozwanego placówki handlowej prowadzonej wcześniej przez K. J.. Sąd ten odmówił wiary twierdzeniu pozwanego, iż nie podjął on żadnych czynności z zakresu prowadzenia sklepu. Takie twierdzenie S. K. przedstawił dopiero podczas przesłuchania w charakterze strony. Składając wyjaśnienia informacyjne pozwany przyznał, że wobec przedstawiciela (...) sp. z o.o. zadeklarował, iż będzie prowadził działalność w lokalu użytkowanym wcześniej przez K. J. wykorzystując wyposażenie tego lokalu. Przejęcie przez pozwanego prowadzenia sklepu, korzystanie z podnajmowanego lokalu i jego wyposażenia wynika z zeznań wszystkich przesłuchanych świadków. Przede wszystkim jednak fakt przejęcia przez pozwanego placówki handlowej prowadzonej wcześniej przez K. J. został ustalony przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w sprawie sygn. akt XIII GC 1977/15 i przyjęty za podstawę faktyczną wyroku wydanego w tej sprawie. Sąd I instancji stwierdził, że ustalenie to wiąże go w niniejszym postępowaniu z mocy art. 365 § 1 k.p.c.

Na podstawie powyższych ustaleń faktycznych, Sąd I instancji uznał, że odpowiedzialność S. K. wobec (...) sp. z o.o. wynika z nabycia przez pozwanego spadku po S. K. oraz z zobowiązania samodzielnie zaciągniętego przez pozwanego.

Dług K. J. wobec powódki z tytułu czynszu najmu oraz kosztów korzystania z mediów wyniósł 11.012,23 zł. Pozwany jako jedyny spadkobierca K. J. ponosi odpowiedzialność za ten dług z mocy art. 922 § 1 k.p.c. Czynsz najmu oraz koszty korzystania z mediów w okresie od dnia następnego po dniu śmierci K. J. do dnia 23 lipca 2013 r. wyniosły 2.955,67 zł. Za ten dług pozwany ponosi odpowiedzialność jako za własne zobowiązanie. S. K. we wskazanym okresie korzystał z lokalu i jego wyposażenia na podstawie umowy zawartej z J. R. (1) jako przedstawicielem powódki. Pozwany nie negocjował nowych warunków umowy, co wskazuje na przyjęcie takich warunków, jakie przewidywała umowa łącząca powódkę z K. J.. Wysokość zobowiązania została wykazana złożonymi do akt fakturami i rachunkami. Zważywszy powyższe sąd uwzględnił powództwo w całości.

O odsetkach ustawowych Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c., uwzględniając zmianę brzmienia § 2 art. 481 k.c. dokonaną z dniem 1 stycznia 2016 r. mocą art. 2 pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 9 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1830).

Sąd I instancji także stwierdził, że w zakresie, w jakim pozwany ponosi odpowiedzialność z tytułu spadkobrania po K. J., jego odpowiedzialność jest ograniczona do wartości stanu czynnego spadku – art. 1031 § 2 k.p.c. Na skutek przeoczenia, wbrew art. 319 k.p.c., Sąd Rejonowy nie zastrzegł pozwanemu w wyroku prawa do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., Sąd I instancji obciążył pozwanego obowiązkiem zwrócenia powódce kosztów procesu, na które składają się:

- opłata od pozwu w kwocie 689 zł.,
- wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 2.400 zł. ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w zw. z § 22

Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015r., poz. 1801),

- opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Pozwany ustosunkował się powyższego wyroku 30 listopada 2016 r. poprzez wniesienie dwóch pism.

Pierwszym pismem zatytułowanym „apelacja od wyroku Sąd Rejonowy w Pabianicach I Wydział Cywilny, z dnia 27 września 2016 roku, doręczonego pełnomocnikowi pozwanego 16 listopada 2016 roku” była apelacja (dalej: „apelacja nr 1”), w której zaskarżył przedmiotowy wyrok w części zasądzonej od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.955,67 zł oraz w zakresie zasądzonych na rzecz powoda kosztów procesu. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego:

1. art. 365 § 1 k.p.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w niniejszej sprawie i przyjęcie, że Sąd I instancji był związany podstawą faktyczną wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, Wydział XIII Gospodarczy, z dnia 22 czerwca 2016 r., w sprawie o sygn. akt XIII GC 1977/15. Tymczasem w powyższym wyroku Sąd Rejonowy w Łodzi nigdy nie ustalił faktu, że pozwany przejął po zmarłym K. J. przedsiębiorstwo do prowadzenia, nic takiego nie wynika z sentencji wyroku, który opiera się wyłącznie na przepisach dotyczących dziedziczenia, zastrzegając jednocześnie pozwanemu prawo do odpowiadania jedynie do ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku;

2. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podstawy prawnej zasądzenia od pozwanego kwoty 2.955,67 zł. W związku z powyższym, pełnomocnik nie wie, jakie przepisy prawa materialnego były podstawą zasądzenia od pozwanego kwoty i nie może się de facto ustosunkować do zaskarżonego wyroku w niniejszej apelacji. Sąd I instancji podał jedynie podstawę prawną zasądzenia pozostałej kwoty, w wysokości 11.012,23 zł, którą są przepisy o dziedziczeniu (choć Sąd błędnie podał art. 922 § 1 k.p.c., zamiast art. 922 § 1 k.c.), natomiast co do pozostałego roszczenia Sąd I instancji wskazał jedynie, że „pozwany za ten dług odpowiada jak za własne zobowiązanie, ponieważ we wskazanym okresie korzystał z lokalu i jego wyposażenia na podstawie umowy”. W związku z powyższym, strona skarżąca nie może postawić zarzutu naruszenia prawa materialnego, ponieważ odnośnie zaskarżonej części wyroku Sąd nie zastosował żadnego prawa materialnego. W ocenie pełnomocnika, jedyną podstawą prawną zasądzenia od pozwanego kwestionowanej kwoty (...),67, mogłoby być bezumowne korzystanie z lokalu i jego wyposażenia, ale strona powodowa nigdy o to nie wniosła i Sąd I instancji również nie oparł rozstrzygnięcia o tą podstawę prawną;

3. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku o jaką dokładnie umowę między pozwanym a J. R. (1) chodzi, skoro stanowiła ona podstawę uznania roszczenia przez Sąd i jest tak ważnym dowodem. Nie wiadomo zatem, czy była to umowa ustna czy pisemna, z jakiej daty, jaka jest jej treść, jeśli była pisemna, to w którym miejscu w aktach sądowych taka umowa się znajduje, bo pełnomocnik pozwanego nigdy nie mógł zapoznać się z jej treścią i nie została mu ona dostarczona;

4. art. 232 k.p.c. ponieważ Sąd I instancji przyjął za podstawę faktyczną wyroku okoliczność, która nigdy nie była dowodzona przez stronę powodową. Tymczasem Sąd nie może zastępować czy też wyręczać strony w udowadnianiu okoliczności, z której wywodzi ona skutki prawne - rzekomą umowę między S. K., a J. R. (1), której powódka nigdy nie powoływała w sprawie jako dowód i nie twierdziła nawet, że taka umowa miała miejsce. Należy tu pamiętać, że Sąd nie jest po to, aby prowadzić za stronę postępowanie z urzędu, co miało miejsce w niniejszej sprawie;

5. sprzeczność dokonanych ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, ponieważ w aktach sprawy nie znajduje się żadna umowa między S. K. a J. R. (1) i nie została ona również wskazana przez stronę powodową jako dowód w sprawie. Jeśli natomiast Sąd przyjął, że była taka umowa ustna na podstawie zeznań świadka J. R. (1), to należy tu stwierdzić naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym przyjęcie przez Sąd, że przedstawiciel profesjonalnego przedsiębiorcy jakim jest spółka (...), która prowadzi działalność gospodarczą na podstawie umów franchisingowych z innymi profesjonalnymi podmiotami, nagle podjął biznesową

decyzję o zawarciu z pozwanym ustnej umowy prowadzenia sklepu pod szyldem Spółki (...), której treść nie została nawet ustalona. Jest to zdaniem pełnomocnika zupełnie absurdalne założenie, dodatkowo sprzeczne z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, ponieważ w aktach znajduje się pismo strony powodowej, w której powódka jednoznacznie stwierdza, że nie chce prowadzić z pozwanym żadnej wspólnej działalności biznesowej;

Na marginesie apelujący wskazał także, że sprawa była od początku prowadzona przez Sąd niewłaściwy miejscowo, co strona pozwana wielokrotnie podkreślała w swoim stanowisku. Powódka nigdy nie wskazała, skąd wzięła się właściwość miejscowa Sądu Rejonowego w Pabianicach, dodatkowo, skoro sprawa dotyczyła dwóch przedsiębiorców, powinna być złożona do Wydziału Gospodarczego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części wraz ze zmianą rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów sądowych w postępowaniu w I instancji. Ponadto wniósł o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, według norm przepisanych.

W drugim piśmie, zatytułowanym „wniosek o uzupełnienie wyroku Sądu Rejonowego w Pabianicach, I Wydział Cywilny, z dnia 27 września 2016 roku, doręczonego pełnomocnikowi strony pozwanej wraz z uzasadnieniem 16 listopada 2016 roku wraz z wnioskami o przywrócenie terminu” (dalej: „apelacja nr 2”), pozwany wniósł o uzupełnienie powyższego wyroku oraz zawarł wnioski: o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wystąpienia o uzupełnienie wyroku oraz o przywrócenie terminu do wystąpienia o uzupełnienie wyroku. Oprócz powyższego, pozwany stwierdził w nim, że w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd tych wniosków, wnosi także o potraktowanie tegoż pisma jako apelacji od przedmiotowego wyroku, zaskarżając go w całości. W związku z tym, wniósł o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości lub też o jego uchylenie i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W związku z tym pismem, Sąd I instancji, prawomocnym postanowieniem z 10 stycznia 2017 r. przywrócił pozwanemu termin na złożenie wniosku o przywrócenie terminu do wystąpienia o uzupełnienia wyroku oraz oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wystąpienia o uzupełnienie wyroku, a także oddalił wniosek o uzupełnienie wyroku.

Zażalenie pozwanego od powyższego postanowienia zostało oddalone postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 8 czerwca 2017 roku pod sygnaturą III Cz 511/17.

Powodowa Spółka w odpowiedzi na apelację pozwanego wniosła o oddalenie jej w całości jako bezzasadnej oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Uzasadnienie co do pkt 1. rozstrzygnięcia

Apelacja nr 1. podlegała oddaleniu.

Z treści środka zaskarżenia wynika wyraźnie, że wszystkie zarzuty sformułowane przez apelującego dotyczą naruszenia przez Sąd I instancji przepisów postępowania, tj. art. 365 § 1 k.p.c. (zakres związania orzeczeniem sądowym), art. 328 § 2 k.p.c. (obligatoryjne elementy uzasadnienia sądowego), art. 232 k.p.c. (zasada kontradiktoryjności), art. 233 § 1 (zasada swobodnej oceny dowodów).

Zarzucając naruszenie art. 365 § 1 k.p.c., skarżący twierdzi, że Sąd I instancji bezzasadnie uznał, iż Sąd Rejonowy w wyroku o sygn. akt XIII GC 1977/15 przyjął, że pozwany przejął po zmarłym K. J. przedsiębiorstwo do prowadzenia. Ponadto skonstatował, że nic takiego nie wynika z sentencji wyroku.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także

inne osoby. Rację ma co do zasady skarżący, że wiążące jest tylko rozstrzygnięcie sądu, a nie jego uzasadnienie. Jednakże, mogą istnieć sytuacje, w których związanie orzeczeniem sądu rozciąga się na te ustalenia faktyczne zawarte w jego uzasadnieniu, na podstawie których bezpośrednio sąd zindywidualizował normę prawną, czemu dał wyraz w rozstrzygnięciu (por. wyroki SN: z dnia 19 października 2012 r., V CSK 485/11, LEX nr 1243099; z dnia 20 listopada 2014 r., V CSK 6/14; z dnia 16 maja 2013 r., IV CSK 624/12, LEX nr 1353259). Co więcej, jak wskazał chociażby Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 marca 2003 r. III CZP 97/02 (OSNC 2003/12/160), sąd nie jest związany ustaleniami wynikającymi z uzasadnienia orzeczenia w takim zakresie, w jakim nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia zawartego w wyroku. Jest natomiast związany wskazanymi w uzasadnieniu ustaleniami mającymi wpływ na końcowe rozstrzygnięcie, w szczególności ustaleniami prejudycjalnymi, których skutkiem było wydanie określonego wyroku lub postanowienia orzekającego co do istoty sprawy.

Zgodzić się zatem należy ze skarżącym, że wskazane ustalenie nie wiązało Sądu I instancji, choć z innych przyczyn niż wskazane w uzasadnieniu zarzutu. Należności dochodzone i zasądzone w sprawie XIII GC 1977/13 nie obejmowały wszak okresu po śmierci K. J., a jedynie pozostały po nim dług spadkowy. Ustalenie, że pozwany przejął prowadzenie działalności po śmierci spadkodawcy nie było zatem istotne dla rozstrzygnięcia tej sprawy, a tym samym nie wiązało Sądu w niniejszym postępowaniu. Nie ma te jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia apelacji z przyczyn wskazanych niżej.

W drugiej kolejności, pozwany zarzucił Sądowi naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. wskazując, że Sąd I instancji nie wskazał w uzasadnieniu podstawy prawnej zasądzenia od pozwanego kwoty 2.955,67 zł oraz nie wskazał o jaką dokładnie umowę zawartą między pozwanym a J. R. (1) chodzi. Brak wskazania podstawy prawnej zasądzenia zaskarżonej kwoty jest faktem. Sąd Okręgowy podziela natomiast stanowisko dominujące obecnie w orzecznictwie sądowym, że obraza art. 328 § 2 k.p.c. może być zarzucana w apelacji tylko w wyjątkowych okolicznościach, tj. wtedy gdy wady uzasadnienia uniemożliwiają dokonanie kontroli instancyjnej (por. np. wyrok SN z dnia 11 maja 2000 r., I CKN 272/00, LEX nr 1222308; wyrok SN z dnia 14 listopada 2000 r., V CKN 1211/00, LEX nr 1170145; wyrok SN z dnia 18 lutego 2005 r., V CK 469/04, IC 2005, nr 12, s. 59).

Zgodnie z art. 328 §2 k.p.c., uzasadnienie wyroku powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. W praktyce uzasadnienie wyroku sądu I instancji składa się z: części wstępnej, opisowej, w której wskazuje się treść żądania pozwu, jego ewentualne modyfikacje; prezentuje się też stanowisko pozwanego w sprawie i jego zmiany, zarzuty przez niego podniesione; części drugiej, w której sąd prezentuje ustalony przez siebie w toku rozpoznawania sprawy stan faktyczny; sąd ogranicza się wyłącznie do przedstawienia tych faktów, które uznał za udowodnione, oraz wskazuje, na jakich konkretnych dowodach oparł poszczególne elementy tegoż ustalenia, sąd powinien też te dowody przytoczyć i podać przyczyny, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej; części trzeciej, w której sąd wyjaśnia podstawę prawną wyroku.

W uzasadnieniu do przedmiotowego wyroku, Sąd I instancji nie zawarł wszystkich elementów jakie powinny znaleźć się w uzasadnieniu, ale jego konstrukcja, styl i treść z całą pewnością umożliwiają poddanie go kontroli instancyjnej. Z uwagi na powyższe, zarzut ten jest bezzasadny.

Kolejnym zarzutem, jest zarzut dotyczący naruszenia przez Sąd I instancji art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód udowodnił fakt istnienia umowy między pozwanym a J. R. (1), mimo że powód nie wnosił o przeprowadzenie dowodu na tę okoliczność. Apelujący tym samym zarzuca przekroczenie przez Sąd I instancji zasady kontrydiktoryjności i stwierdza, że sąd w postępowaniu cywilnym nie działa z urzędu.

Sąd I instancji odniesie się do istnienia powyższej umowy w dalszej części uzasadnienia. Należy jednak stwierdzić, że zarzut ten jest bezzasadny, ponieważ Sąd I instancji uznając, że pozwanego i powoda łączyła umowa oparł się na dowodach przeprowadzonych na wniosek stron, tj. zeznaniach świadków: R. W. k. 102, J. R. (1) k. 102-103, P. K. k. 103-104, A. G. k. 104 (wniosek powoda w piśmie procesowym k. 57) oraz przesłuchaniu pozwanego k. 104-105 (wniosek pozwanego złożony podczas rozprawy 6 września 2016 r. k. 104). Nawet gdyby Sąd Rejonowy dopuścił

jakiegokolwiek dowody z urzędu to pełnomocnik pozwanego zdaje się zapominać, że zgodnie z art. 232 k.p.c. sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę. Oczywistym jest zatem, że takie działanie sądu nie mogło być ocenione jako uchybienie przepisom mające znaczenia dla rozstrzygnięcia. Zarzut ten również jest bezzasadny.

Dalszym zarzutem podniesionym w apelacji jest zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczne z logiką i doświadczeniem życiowym przyjęcie, że z zeznań świadka J. R. (2) wynika, że J. R. (1), przedstawiciel powoda, zawarł ustną umowę prowadzenia sklepu pod nazwą (...) Sp. z o. o. z pozwanym S. K.. Ponadto stwierdził także, że strona powodowa w piśmie wystosowanym do strony pozwanej uznała, że nie chce prowadzić z pozwanym wspólniej działalności biznesowej.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy, choć uzasadnienie w tym zakresie jest zbyt lakoniczne, dokonał prawidłowego ustalenia. Pozwany wnosząc sprzeciw od nakazu zapłaty nie kwestionował istnienia ani wysokości wierzytelności, a jedynie sygnalizował konieczność przeprowadzenia rozprawy dla skorzystania z zastrzeżenia w trybie art. 319 k.p.c.. Choć sprzeciw pochodził już od profesjonalnego pełnomocnika brak w nim jakiegokolwiek odniesienia do składowych dochodzonej należności i kwestii podstaw dochodzenia tej ich części, która powstała po śmierci K. J.. Pomimo zakwestionowania na pierwszym terminie rozprawy przejęcia działalności gospodarczej po spadkodawcy pozwany jednoznacznie wyjaśnił „ustaliłem z nim (p. R.), że mogą prowadzić działalność i prowadzić sklep. 18 lipca 2013 roku zarejestrowałem działalność i tego dnia zacząłem prowadzić sklep w tym lokalu i z użyciem tego sprzętu, z którego wcześniej korzystał K. J.. (...) Wszystko uzgodniłem z J. R. (1), to był koordynator, przedstawiciel strony powodowej. Nie uzgodniłem z nim jakie będzie wynagrodzenie za korzystanie z lokalu i sprzętu.” Również z zeznań świadka J. R. (1) jednoznacznie wynika, że pozwany kontynuował prowadzenie działalności po zmarłym K. J.. J. R. (1) będący pracownikiem powoda wyraźnie oświadcza, że w rozmowie z pozwanym uzgodniono, że to on przejmie sklep zmarłego na takich samych warunkach. Zeznania pozwanego są natomiast wewnętrznie sprzeczne. Z jednej strony twierdził, że nie wykonywał żadnych czynności z zakresu prowadzenia sklepu. Z drugiej strony jednak potwierdził on swoje wyjaśnienia informacyjne i przyznał, że prowadził rozmowy z J. R. (1) oraz akceptował fakt prowadzenia dalszej działalności w sklepie tylko nie chciał sporządzać żadnej umowy na piśmie.

Pozwany zdaje się wywodzić, że nie doszło do zawarcia jakiegokolwiek umowy z powodową Spółką odnoszącej się do korzystania z lokalu z faktu, że szczegółowe warunki dalszej współpracy miały zostać ustalone na piśmie po powrocie z urlopu prawnika obsługującego Spółkę. Nawet gdyby zawierzyć twierdzeniom pozwanego, że nie wyrażał zgody na trwanie umowy z powodem, należy mieć na uwadze art. 60 k.c.. Zgodnie z art. 60 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Tym samym oświadczenie woli może być złożone w dwojaki sposób - albo wyraźnie za pośrednictwem takiego zachowania, którego bezpośrednim celem jest przejaw na zewnątrz aktu woli w kierunku dokonania czynności prawnej, albo też za pośrednictwem dorozumienia (łac. per facta concludentia), tj. poprzez zachowanie, które w zasadzie zmierza do innego celu, ale z którego pośrednio wynika „w sposób dostateczny” taki akt woli. Dalsze, faktyczne prowadzenie działalności w sklepie pod szyldem GROT w porozumieniu z przedstawicielem Spółki z wykorzystaniem lokalu i jego wyposażenia jest właśnie aktywnością per facta concludentia. Nie ma przy tym wątpliwości, że właśnie z powodu nieustalenia odmiennych warunków doszło do zawarcia przez S. K. umowy podnajmu lokalu na warunkach ustalonych przez jego spadkodawcę, przynajmniej w tym przejściowym okresie stanowiącym okres sporny. Wbrew zarzutom apelacji taki sposób działania był jak najbardziej uzasadniony i zrozumiały w okolicznościach sprawy. Oczywistym jest, że śmierci K. J. i to w środku sezonu urlopowego nie dało się przewidzieć. Tym samym dokonywanie szybkich i ustnych ustaleń z osobą dotychczas działającą w imieniu Spółki (...) nie tylko nie dziwi, ale jest jak najbardziej wytłumaczalne w świetle zasad doświadczenia życiowego.

Odnosnie wspomnianego przez pozwanego pisma skierowanego do niego przez powódkę (k. 92), należy stwierdzić, że w istocie potwierdza ono kontynuowanie umowy przez S. K. po śmierci poprzedniego podnajemcy oraz rozwiązanie tej umowy wobec odmowy zawarcia nowej umowy o współpracy z pozwanym. Gdyby strony nie zawarły jakiegokolwiek

porozumienia co do dalszego korzystania z lokalu pozwany zostałby zwyczajnie wezwany do jego opuszczenia, a nie informowano by go o odmowie zawarcia zaplanowanej, odrębnej od dotychczasowej umowy.

Sąd Rejonowy nie nazwał umowy wiążącej pozwanego z powodową Spółka w okresie od 18 do 23 lipca 2013 roku, co nie zmienia faktu, że prawidłowo przyjął istnienie w tym okresie własnego zobowiązania pozwanego do regulowania opłat za korzystanie z lokalu i mediów według dotychczasowych stawek, których pozwany nie zakwestionował.

Rozstrzygnięcie Sądu I instancji odpowiada prawu, a zatem na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił apelację nr 1.

Uzasadnienie co do pkt 2. rozstrzygnięcia

Apelacja nr 2. podlegała odrzuceniu.

Wprawdzie, wbrew zarzutowi zawartemu w odpowiedzi na apelację, nie jest ona spóźniona, ale niewątpliwie jest niedopuszczalna.

Z treści środka zaskarżenia wynika wyraźnie, że wolą apelującego było złożenie apelacji, jeżeli Sąd I instancji nie uwzględniłby wcześniejszych wniosków, a zatem pod warunkiem. Czynności procesowej, jaką niewątpliwie jest apelacja nie można wnieść pod warunkiem. Zgodnie z art. 89 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych albo wynikających z właściwości czynności prawnej, powstanie lub ustanie skutków czynności prawnej można uzależnić od zdarzenia przyszłego i niepewnego (warunek). Z powyższego przepisu wynika a contrario, że skuteczności czynności procesowej nie można uzależnić od zastrzeżenia warunku. Pozycja stron w postępowaniu cywilnym, jak i przedmiot sporu, muszą być określone w sposób jasny i z pewnością nie mogą zależeć od zdarzeń przyszłych, niepewnych, których wystąpienie nierzadko zależy od przypadku (tak wyraźnie S. Dalka, glosa do wyroku z dnia 1 czerwca 1973 r., II CR 167/73, PiP 1975, z. 4, s. 164). Ponadto w tej kwestii wypowiedział się Sąd Najwyższy w nadal aktualnym wyroku z 1 czerwca 1973 r., o sygn. akt II CR 167/73, w którym stwierdzono, że prawo cywilne materialne dopuszcza uzależnienie skutków uznania od spełnienia warunku, ale w prawie procesowym brak w tym zakresie przepisu, z czego wynika wniosek, iż czynności procesowe, z uwagi na konieczność pewności postępowania, nie mogą być dokonane pod warunkiem. Również z właściwości czynności polegającej na zaskarżeniu wyroku wynika, że nie może ona być warunkowa. Trudno wszak by prawomocność orzeczenia zależała w istocie nie od wniesienia środka zaskarżenia, ale od spełnienia się warunku zawieszającego jakim jest wydanie rozstrzygnięcia nie dotyczącego wniesionego środka odwoławczego. Oczywiście może się zdarzyć, że orzeczenie, którego prawomocność stwierdzono zostanie wzruszone w wyniku przywrócenie terminu do wniesienia środka zaskarżenia, ale taką sytuację wyraźnie przewidują przepisy postępowania cywilnego.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy odrzucił apelację nr 2 jako niedopuszczalną na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 370 k.p.c..

Uzasadnienie co do pkt 3. rozstrzygnięcia

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, obciążono pozwanego kosztami powstałymi po stronie powodowej na etapie postępowania apelacyjnego. Na kwotę 2.400 zł złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej w kwocie ustalonej na podstawie na podstawie § 2 pkt 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015. 1800, t. j.) w zw. § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015. 1800, t. j., ze zm.).

\